

לתת יחס לעובדים זרים

24.12.2012 זה מרקר

משרד התמ"ת פתח 31 תיקי חקירה נגד מעסיקים בענף החקלאות - המשרד ערך מבצע אכיפה בצפון ובמרכז ובעקבותיו פתח תיקי חקירה נגד מעסיקים של עובדים זרים - תאילנדים ברובם - בחשד לעברות על חוק שכר מינימום, חוק שעות עבודה ומנוחה וחוק הגנת השכר - לתשומת לב כולנו!

יותר משנה להתייחסות המשרד. "אנו מברכים על הצעדים של משרד התמ"ת, אך גם קוראים לו להגביר האכיפה ולזרז את קצב הטיפול בפניות העובדים בענף החקלאות שמגיעים אלינו מדווחים על תנאים קשים ביותר, מגורים לא הולמים, ארבעה ימי חופש בשנה בלבד ושימוש בחומרי הדברה מסוכנים", היא מפרטת.

קושי נוסף שעמו התמודדו בעבר עובדים תאילנדים הוא דמי התיווך הגבוהים שנדרשו לשלם כדי לעבוד בישראל - כ-40 אלף שקל בממוצע, סכום שלוקח להם שנתיים בממוצע להחזיר. עם זאת, בעקבות הסכמים בין ישראל לתאילנד המיושמים החל מאפריל האחרון, עובדים תאילנדים לא משלמים לרוב דמי תיווך, אלא משלמים כ-1,000 דולר בלבד, דמי טיפול, לארגון ההגירה העולמי IOM, בתמורה לשירותי התיווך שהוא מעניק.

לפי קו לעובד, ב-2011 התלוננו מאות עובדים תאילנדים על הפרות של חוקי העבודה, ו-253 תיקים נפתחו בעקבות זאת. התלונה הנפוצה ביותר של עובדים הייתה אי תשלום שעות נוספות (225 תלונות). סגן מנהל אגף האכיפה במשרד התמ"ת, מאיר דוד, הוסיף כי עובדי ענף החקלאות הם מהחלשים והמנוצלים במשק, בגלל הריחוק מעין הציבור וחוסר המודעות לזכויותיהם. עם זאת, לפי דיווחים של עורכי דין ועמותות קו לעובד, בשנה האחרונה העובדים מגלים מודעות גדלה והולכת לזכויות ולחוקי עבודה, ואף פונים למשרדי הממשלה, לעמותות ולעורכי דין פרטיים כדי לתבוע כספים מהמעסיקים ולעבוד על פי החוק. לדבריו, "ענף החקלאות הוא אחד המועדים לפורענות בהיבט של הפרות של חוקי עבודה. אנו מתכננים מעתה לבצע ביקורת יזומה היכן שאנו יודעים שיש בעיות. כל תלונה תטופל. הרוב המכריע של העברות הן על חוק שכר מינימום ואי תשלום על שעות נוספות, מכיוון שהעובדים מקבלים תשלום פר יום עבודה - לא משנה כמה שעות הם עובדים. זו אוכלוסייה פגיעה מאוד". ■

העובדים הזרים ברפת החלב, בשני המגזרים, זוכים ליחס מעולה ומקבלים את כל המגיע להם. תנאי השיכון שלהם טובים מאוד וכך גם שכר העבודה וההפרשות הנדרשות. חשוב להמשיך ולהקפיד על אופן הטיפול בעובדים אלה במסגרת מדיניות ענף החלב לטיפול ההון האנושי ברפת, נרצה או לא, גם עובדים זרים שבאים לחמש שנים רצופות, הם חלק מההון האנושי בענף שלנו - יוסי מלול ■

תיקים אלה עשויים להסתיים בהתראות ובקנסות כספיים גבוהים. זה הפעם הראשונה מאז שנכנס לתוקף, החוק להגברת האכיפה על חוקי העבודה ביוני, שהתמ"ת נוקט הליכים מנהליים בענף החקלאות - המאפשרים טיפול מהיר בהפרות של חוקי עבודה - ולא הליכים פליליים, כפי שהיה קודם לכן.

פקחי המשרד גבו עדויות מ-45 עובדים זרים ובדקו תלושי שכר של 102 מהם. כמובן, הם בדקו 35 מעסיקים ביישובים כמו כרם בן זמרה, בית לחם הגלילית, כפר ברוך, כפר יהושע, מצפה, אומץ, גן הדרום, כפר רות, בית שמש, ירושלים וכרמי יוסף. המבצע הוא תוצאה של תלונות רבות של עובדים זרים בחקלאות שהצטברו באגף ההסדרה והאכיפה. עברות על חוקי העבודה התגלו בארבעה סעיפים עיקריים: חוק שכר מינימום, חוק שעות עבודה ומנוחה (העסקה בשעות מרובות הרבה מעבר למותר וגם ביום המנוחה השבועי, ואי תשלום שעות נוספות), חוק הודעה מוקדמת לעובד על פיטורים וחוק הגנת השכר, למשל אי מתן תלושי שכר לעובד וניכויים מהשכר בניגוד לחוק.

110 תיקי חקירה נפתחו מיולי

לפי התמ"ת, מיולי 2012 נפתחו 110 תיקי חקירה בתחום העובדים הזרים שהתבססו על מבצעי אכיפה גם ביישובי הדרום. יעל אברמן, דוברת עמותת "קו לעובד", העוסקת בהגנה על זכויות עובדים, מברכת על פעולות האכיפה של התמ"ת, אך מוסיפה כי בקו לעובד קיימים תיקים של עובדים שמחכים

תנאי שיכון מעולים לעובד הזר ברפת (מושב אליעד)